

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 3

CHOJNICE, dnia 20-go maja 1926 r.

Nr. 20

Przeglądy bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec.

Dla zachęcenia i większego zainteresowania rolników hodowlą urządza Pomorska Izba Rolnicza w roku bieżącym — w myśl wskazówek Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych — przeglądy włościńskiego bydła trzody chlewnej i owiec, połączone z premjowaniem, w poniżej podanych terminach i miejscowościach:

- a) we wtorek, dnia 8 czerwca w Dziadowie o godz. 2 po południu
- b) w środę, dnia 9 czerwca w Jabłonowie o godz. 10 rano
- c) w czwartek, dnia 10 czerwca w Kowalewie mieście o godzinie 10 rano.
- d) w piątek, dnia 11 czerwca w Wąbrzeźnie o godz. 10 rano
- e) we wtorek, dnia 22 czerwca w Lisewie pow. Chelmno o godz. 10 rano
w środę, dnia 23 czerwca w Grębocinie pow. Toruń o godz. 10 rano
- g) w czwartek, dnia 24 czerwca w Chelmży o godz. 10 rano
- h) w piątek, dnia 25 czerwca w Jeżewie pow. Świecie o godz. 10 rano
- i) w sobotę, dnia 26 czerwca w Drzycimie powiat Świecie o godz. 10 rano
- j) we wtorek, dnia 6 lipca w Tucholi o godzinie 10 rano
- k) w środę, dnia 7 lipca w Brusach o godz. 10 rano
- l) w czwartek, dnia 8 lipca w Zblewie pow. Starogard o godz. 10 rano
- ł) w piątek, dnia 9 lipca w Skórczu o godz. 10 rano
- m) we wtorek, dnia 13 lipca w Gniewie o godzinie 10 rano
- n) w środę, dnia 14 lipca w Żukowie pow. Kartuzy o godz. 10 rano
- o) w czwartek, dnia 15 lipca w Garczu pow. Kartuzy o godz. 10 rano

Przeglądy wymienione mają przedewszystkiem charakter propagandowy. Ponieważ zatem mogą być na nich wystawiane sztuki i bez udowodnienia pochodzenia i użytkowości, wobec tego zachęca się rolników do jaknajwiększego odesłania pokazów wymienionych zwłaszcza, że za sztuki wyróżnione przez Komisję udzielane będą nagrody honorowe i pieniężne Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państw., poszczególnych Wydziałów Powiatowych oraz Pomorskiej Izby Rolniczej.

Na przeglądach wystawiane być mogą i nagradzane zarówno zwierzęta płci męskiej jak i żeńskiej, a także zarówno sztuki pojedyncze jak i grupy inwentarza, wśród którego poszczególne sztuki mogą być ze sobą w pokrewieństwie lub bez niego. Zwraca się uwagę, że przy ocenie będą brane w rachubę tylko sztuki zupełnie czyste.

Z bydła mogą być wystawiane tylko sztuki rasy nizinnej czarno białej i to stadniki i jalowice w wieku 6 miesięcy oraz krowy; stadniki powyżej lat 4 z potomstwem.

Z trzody chlewnej mogą być wystawiane knury w wieku powyżej 3 miesięcy i to knury w wieku powyżej 3 lat z potomstwem starszem od 1/2 roku, dalej maciorki powyżej 6 miesięcy i maciory; z owiec tryki starsze od 1 roku muszą być przedstawiane z potomstwem, maciory dorosłe i odsadzone.

Blizsze dane odnośnie mającego być wystawionego materiału można otrzymać od poszczególnych Inspektoratów Hodowlanych znajdujących się przy wszystkich Szkołach Rolniczych, które niezależnie od tego przy organizowaniu przeglądów na miejscu będą udzielać wszelkich potrzebnych wskazówek.

W skład komisji sędziowskiej wchodzi przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, odnośniego Wydziału Powiatowego, Pomorskiego Towarzystwa Hodowców bydła, Pomorskiej Izby Rolniczej oraz miejscowy okręgowy inspektor hodowl. Pomorskiej Izby Rolniczej.

Dla ożywienia pokazów powyższych i większego zainteresowania hodowlą rolników zwłaszcza mniejszych zwraca się Pomorska Izba Rolnicza niniejszem z apelem do właścicieli większych i to w pierwszym rzędzie właścicieli obór zarodkowych, aby ze względów wymienionych oraz możliwości zademonstrowania przez Komisję rolnikom mniejszem materiału odpowiedniego hodowlanego, by zechcieli łaskawie wystawić na pokazach przynajmniej po kilka sztuk i to możliwie rozplodniki męskie wraz z żeńskim z potomstwem. Za materiał przedstawiony z większej własności udzielane będą nagrody honorowe Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych względnie Pomorskiej Izby Rolniczej.

Pomorska Izba Rolnicza.

Kilka uwag praktycznych o wdęciu bydła.

Odciecie bydła zdarza się zwykle przy pasaniu bydła letnią porą na łąkach, szczególnie po rosie lub ciepłym deszczu, kiedy kończy się szybko dają młode pędy. Może nastąpić i przy karmieniu bydła inną zieloną paszą (wyka, lucerna) jak również przy spaszaniu ozimin w czasie ciepłej i pogodnej jesieni. Czasami odciecie powstaje wskutek chronicznej choroby narządów trawiennych (nieatrakność, gruźlica, metyliza).

Oznaki: Brzuch z lewej strony bydła rąta równie widyma się, bydło staje się niepokojne, wstrząszone, oddech utrudniony; o ile zwierzęcia nie ratuje się natychmiast, pada i ginie wskutek zduszenia.

Udzielanie pomocy: Najlepszym środkiem ratunkowym jest natychmiastowe załócenie sondy żołądkowej (jest to rura z drutu stalowego kręconego mniej więcej 1,80 m. długości), gdyż spóźniełe załócenie jest bardzo trudne i może już nie usunąć cierpienia. W tym celu bydło stawia się przednimi nogami o wiele wyżej, aniżeli tylnymi, paru ludzi trzyma bydło za nogi w ten sposób. By głowa podzielona do góry tworzyła z szyją i tułowiem jedną prostą linię, w psyk

Banki
centową z
Obowiązk
nietyko, z
granicznie
dne waru
Wobec
rzystającej
wymaga s
ków krow
w naszym
Znaczenie
czem Pol
niane.

wia

W sw
dywenscy
w. Anny
Teresy z
W tym
lupich, o
Po przep
Kluczewsk
przewodni
O I

Z Rz
przez ep
krakowski
uwieczno
Termini
powiedzian
bne do p
Rodzi
a matką k

Polacy
szenie
magia za
Bład ten r

K

Dziś:
19. 6. 26.

bydłęciu wkłada się knebel drewniany, którego koniec z obu stron przywiązują się sznurkiem do rogów bydła: przez otwór knebla wkłada się sondę przelykową (poprzecznie zwilżoną oliwą), którą należy posuwać w głąb: gdy sonda dojdzie do żwacza (t. j. pierwszego żelądka), natychmiast wychodzą gazy: jeżeli się rura zatka, trzeba ją przepchać trzciniowym pręcikiem, a po wypuszczeniu gazów wlać przez rurę przelykową wewnątrz kwaterek mocnej wódki, by przerwać fermentację i wytwarzanie się gazów. W lekkich wypadkach pomaga polewanie wzdętego żołądka zimną wodą ugotowaną, niewielki rach, zadawanie wewnątrz 2 — 4 kwart wedy wapiennej lub pół kwarty oleju lina nego, albo kielezerek amoniaku w butelce wody.

W wypadkach groźnych, gdy nie można już naleźć sondy przelykowej, należy przebrać brzuch trójgranicem (troakarem): przebją się z lewej strony pośrodku trójkąta, utworzonego liniami między kością biodrową ostatniem żebrem i kregami lędźwiowymi, kierując trójgranicem naprzód ku dołowi: po przebicciu trójgranicem wyjmuje się po mału z metalowej rurki, pozostającej w brzuchu, przez którą wypuszcza się gazy stopniowo, powstrzymując silny pęd gazów palcem: po wypuszczeniu gazów wlać przez rurkę do żołądka kwaterek mocnej wódki, rurkę wyjąć, ranę przemyć wodą karbolową lub innym środkiem odkażającym i zaopatrzyć przelkiem z tanią 10,0, naftaliną 1,0 — zmieszać.

Przed przebijaniem konieczne trzeba dokładnie odkażać trójgranicie (obmyć wodą karbolową, mocnym spirytusem), a skórę w tym miejscu gdzie się przebją, wystrzyć, obmyć wodą karbolową, względnie innymi środkami dezynfekcyjnymi albo dobrze posmarować jodyną.

By unikać wadpols, nie należy głodnego bydła wypędzać na końcowe pastwiska, lecz przedtem nakarmić je trochę w domu.

Jaki pożytek daje nam popiół drzewny.

Po wsiach lub podmiejskich gospodarstwach, ci którzy popiół drzewny wyrzucają bezmyślnie na śmietnikach zamiast go osobno składać, nie wiedzą, że jest on znakomitą środkiem służącym do różnych użytków i tak:

Popiół wylugowany czyli niemożony służy do uprawy roli gliniastych, wilgotnych, w mokrych porach roku, a w każdym czasie do znacznej poprawy wzrostu i bujności trawy na łąkach. Popiół wylugowany, którego warzelnie mydła i fabryki potażu obficie dostarczają, użyty na suche piaski i w suchej porze roku exozogólnie okazał się użytecznym. Z pomiędzy wszystkich rodzajów zboża najkorzystniej wpływa na urodzaj owsa. Dobry jest bardzo dla roli gliniastej pod kartofle i ziarna strączkowe. Na jeden mórg potrzebna około 100 litrów popiołu wylugowanego. Większa ilość popiołu przedzoby szkodliwa niżeli pomocna była. Skuteczność popiołu trwa dwa lata. W Anglii i gdzie indziej używają mieszaniny z siedem funtów gnoju, trzy firy ziemi i jedną popiołu wylugowanego, jako bardzo dobrego nawozu pod wszystkie rośliny.

Popiół złym jest przewodnikiem ciepła: dla tego w piecach cylindrowych, do ciągłego a nieustannego wypalania wapna przeznaczonych, zbudowanych we dwie ściany nieco od siebie odlegających, miejsce próżne między nimi wypełnia się popiołem, przez co gorąco koncentruje się w piecu, a nie udziela się

ścianie zewnętrznej, zapewnia jej trwałość, przystęp do pieca robotnikom ułatwia, a co najważniejsza — wiele ciepła oszczędza. Podobny użytek popiołu przy stawianiu pieców piaskarskich zwłaszcza obok drewnianych ścian, często pod względem bezpieczeństwa oszczędności opału i wygody z korzyścią mógłby być zastosowany.

Jedynym z najlepszych sposobów przechowania wędlin i synek jest ułożenie ich w skrzyniach w warstwy przesypane popiołem, tak, aby wszystkie miejsca próżne, były nim napełnione. Wędliny tak przechowane nie wysychają, nie pleśnieją, nie gorzknieją i wolne są od robactwa. Skrzynie z wędlinami należy ustawić w miejscu suchym i przewietrzanym, w wilgotnym bowiem popiół łatwo nasiąka wilgocią i wtenczas nie chroni mięsa od zepsucia. Wyjęte do użytku wędliny za pomocą miotalki się oczyszczą i najstaranniej obmyją.

Prace Rolnicze w maju.

Pamiętać o ubezpieczeniu się od gradu, „Szczęstnego Pań Bóg strzeże“.

W polu: Rozpocząć wysiewać ziarno przeznaczone na zieloną paszę: mieszanki z wyką i peluszką. Zasiać lubin na ziarno. Do 15 maja zakończyć sadzenie kartofli. Sadzić kukurydzę. Tęplić łopuch wschodzący w jarzynach.

W podwórzu: Białić stajnie i obory, aby przeskoczyć rozmnażanie się much. Naprawiać klepiska w stodołach. Przerabiać często zapas ziarna na śpi-chlerzen.

Inwentarz: Powoli przyzwyczajać bydło, świnie i żrebaki do zielonej paszy. Zrebaki i cielęta wypędzać na ogrodzony okólnik.

W pasiece: Z powodu zimnych nocy dać odpowiedną ochronę ulom. Łączyć słabe roje z mocnymi.

Rozmaitości.

Czy można sprowadzić deszcz? Niedawno donosiliśmy o ciekawej probie amerykańskiej odpędzania deszczu przez wytwarzanie zapomocą śmig aeroplanowych wielkiego prądu powietrznego, który rozprósa chmurę — a to niedawno inżynierowie — (również oczywiście amerykańscy) William Haight i Deyey Davis, dokonali epokowego wynalazku: aparatu przy którego pomocy sprowadzać można deszcz.

Ten niezwykły aparat umieszcza się na wysokości 30 metr., izolowany od ziemi grubymi płytami porcelanowymi. Stąd puszczą się w atmosferę prąd elektryczny o napięciu do półtora miliona wolt, powodując koncentrowanie chmur i ich wyładowanie w ciągu niespełna pół godziny.

Wynalazek ten uciążliwy może więc przewrót nie tylko w świecie, ale i w atmosferze. Przedewszystkiem zlikwidowaną zostałaby straszna klęska elementarna — susza.

Redaktor naczelny: Leon Formański
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski
Drukarnia i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego”
w Chełmlechu.